

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Katowicach

LKA.410.11.1.2023

**Pan
Jarosław Wieczorek
Wojewoda Śląski
Śląski Urząd Wojewódzki w Katowicach
ul. Jagiellońska 25, 40-032 Katowice**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/23/061 – „Zapewnienie obywatelom miejsc schronienia w budowlach ochronnych na wypadek wystąpienia zagrożenia”

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana

Śląski Urząd Wojewódzki w Katowicach¹
ul. Jagiellońska 25, 40-032 Katowice

Kierownik jednostki kontrolowanej

Jarosław Wieczorek Wojewoda Śląski², od 9 grudnia 2015 r.

Zakres przedmiotowy kontroli

1. Zapewnienie warunków umożliwiających prawidłową realizację zadań dotyczących budownictwa ochronnego.
2. Zapewnienie wystarczającej liczby odpowiednio utrzymanych i wyposażonych miejsc schronienia i ukrycia oraz przygotowanie się do ich zaopatrzenia w niezbędne środki na wypadek wystąpienia zagrożenia.
3. Nadzór i kontrola realizacji zadań dotyczących przygotowania budowli ochronnych oraz prowadzenie ich ewidencji.

Okres objęty kontrolą

Lata 2020-2023³, z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed tym okresem.

Podstawa prawna podjęcia kontroli

Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli⁴

Jednostka przeprowadzająca kontrolę

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Katowicach

Kontrolerzy

Anna Loppe, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LKA/152/2023 z 26 czerwca 2023 r.,
Marcin Wesoly, doradca ekonomiczny, upoważnienie do kontroli nr LKA/153/2023 z 26 czerwca 2023 r.

(akta kontroli str.1-3)

---

¹ Dalej: Urząd lub ŚUW.

² Dalej: Wojewoda.

³ Do czasu zakończenia czynności kontrolnych, tj. do dnia 31 sierpnia 2023 r.

⁴ Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: ustawa o NIK.

II. Ocena ogólna⁵ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Wojewoda zapewnił właściwe przygotowanie organizacyjne do realizacji zadań związanych z obroną cywilną, w tym z budownictwem ochronnym. Wyznaczył komórkę organizacyjną do realizacji tych zadań i zatrudnił w niej wykwalifikowaną kadrę. W strukturze organizacyjnej Urzędu oraz zakresach zadań pracowników uwzględniono zagadnienia związane z obroną cywilną⁶.

W badanym okresie, do czasu uchylenia ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej⁷, realizowano obowiązki opracowywania planu obrony cywilnej, rocznych planów działania oraz wieloletniego planu działania, w których uwzględniano problematykę budowy ochronnych. Nie zapewniono jednak aktualizacji danych o budowlach ochronnych zawartych w ww. planie obrony cywilnej.

Na koniec 2020 r. według dokumentacji sprawozdawczej w budowlach ochronnych znajdujących się na terenie województwa śląskiego zapewniono miejsce dla 5,4% mieszkańców województwa, jednak znaczna część z tych budowli, z uwagi na stan techniczny i braki w wyposażeniu, nie zapewniała właściwej ochrony.

W Urzędzie, w oparciu o informacje pozyskiwane z poziomu administracji samorządowej, prowadzono i aktualizowano ewidencję budowli ochronnych znajdujących się na terenie województwa śląskiego. Nie podjęto jednak skutecznych działań w celu sporządzenia ewidencji ukryć do doraźnego przygotowania.

Sprawozdanie pn. *Ocena stanu przygotowań w zakresie ochrony ludności i obrony cywilnej w województwie śląskim na dzień 31 grudnia 2020 r.*⁸ przekazane Szefowi Obrony Cywilnej Kraju zostało sporządzone nierzetelnie w zakresie danych dotyczących budownictwa ochronnego, z kolei w ww. sprawozdaniu za kolejny rok w ogóle nie ujęto danych w tym zakresie.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowej⁹ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Zapewnienie warunków umożliwiających prawidłową realizację zadań dotyczących budownictwa ochronnego

Opis stanu faktycznego

1.1. Struktura organizacyjna Urzędu oraz zakres działania Wydziału Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego¹⁰ umożliwiły realizację zadań dotyczących budownictwa ochronnego.

W Urzędzie wyodrębniono¹¹ WBiZK, w skład którego wchodził m.in. Oddział do spraw Obrony Cywilnej i Logistyki¹² (do 6 września 2022 r.). W związku z wejściem w życie

⁵ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁶ Dalej: OC.

⁷ Dz.U. z 2021 r., poz. 372, ze zm., uchylona z dniem 23 kwietnia 2022 r., dalej: ustawa o powszechnym obowiązku obrony RP.

⁸ Dalej: Ocena stanu przygotowań za 2020 r.

⁹ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

¹⁰ Dalej: WBiZK.

¹¹ Na mocy zarządzenia Wojewody Śląskiego Nr 142/15 z dnia 29 kwietnia 2015 r. w sprawie ustalenia Regulaminu Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach ze zm., dostępnego na stronie internetowej <https://suw.bip.gov.pl/regulamin-organizacyjny/regulamin-organizacyjny.html>.

¹² Dalej: OOCiL.

z dniem 23 kwietnia 2022 r. ustawy z 11 marca 2022 r. o obronie Ojczyzny¹³, dokonano zmian w Regulaminie ŚUW¹⁴ poprzez dostosowanie zakresu działania WBiZK do obowiązującego stanu prawnego.

(akta kontroli str. 4-62)

Zarządzeniem Dyrektora Generalnego Urzędu z dnia 7 września 2022 r.¹⁵ w sprawie ustalenia Regulaminu Organizacyjnego WBiZK w ŚUW zlikwidowany został OOCiL i w jego miejsce utworzono Oddział do spraw Logistyki i Infrastruktury Krytycznej¹⁶.

(akta kontroli str. 63-83)

Do zadań OOCiL należało¹⁷ koordynowanie działań związanych z obroną cywilną w województwie, w tym m.in.:

- 1) realizowanie zadań wynikających z przepisów ustawy o powszechnym obowiązku obrony RP oraz ustawy z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym¹⁸, które obejmowało m.in.: nadzorowanie przygotowania budowli ochronnych oraz urządzeń specjalnych dla zbiorowej ochrony ludności, prowadzenie ewidencji tych budowli i urządzeń, sporządzanie wieloletnich i rocznych planów działania w zakresie OC oraz dokonywanie uzgodnień w zakresie planów opracowywanych przez szefów OC powiatów, opracowywanie Planu Obrony Cywilnej Województwa, Programu Doskonalenia Obrony Cywilnej Województwa oraz Rocznych Planów Realizacji Zadań Obrony Cywilnej i Zarządzania Kryzysowego, koordynowanie opracowywania i opiniowanie powiatowych planów obrony cywilnej;
  - 2) koordynowanie zaopatrywania w sprzęt i środki niezbędne do realizacji zadań OC, dokonywanie niezbędnych zakupów, prowadzenie baz danych, ewidencji magazynowych dotyczących ilości i rodzaju sprzętu OC zgromadzonego m.in. w Wojewódzkim Magazynie Obrony Cywilnej;
  - 3) sporządzanie opinii do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w zakresie ochrony ludności;
  - 4) prowadzenie kontroli z zakresu realizacji zadań obrony cywilnej i ochrony ludności w powiatach i miastach na prawach powiatu;
  - 5) udzielanie i rozliczanie dotacji m.in. na zadania z zakresu OC, w tym zakup sprzętu.
- Bezpośredni nadzór nad OOCiL sprawował I Zastępca Dyrektora WBiZK.

(akta kontroli str. 4-62)

Powyższe zadania zostały określone w opisach stanowisk pracy i zakresach czynności pracowników OOCiL.

Wśród zadań realizowanych przez Kierownika OOCiL w opisie stanowiska pracy wymienione były m.in.: koordynowanie i wykonywanie zadań związanych z opracowywaniem Planu Obrony Cywilnej Województwa oraz Programu Doskonalenia Obrony Cywilnej Województwa celem ustalenia działań OC na okres zewnętrznego zagrożenia państwa i wojny oraz weryfikacja poprawności realizacji

---

¹³ Dz. U. z 2022 r., poz. 2305, ze zm., dalej: ustawa o obronie Ojczyzny. Zgodnie z art. 823 pkt 2 tej ustawy z dniem 23 kwietnia 2022 r. utraciła moc ustawa z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2021 r. poz. 372, ze zm.), tym samym utraciły również moc przepisy i regulacje dotyczące obrony cywilnej wydane na podstawie tej uchylonej ustawy.

¹⁴ Zarządzeniem Nr 253/22 Wojewody Śląskiego z dnia 25 lipca 2022 r. zmieniającym zarządzenie w sprawie ustalenia Regulaminu Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego.

¹⁵ Nr 110.12.2022.

¹⁶ Dalej: OLILK.

¹⁷ Zgodnie z zarządzeniem Nr 110.6.2020 Dyrektora Generalnego Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach z dnia 12 lutego 2020 r. w sprawie ustalenia Regulaminu Organizacyjnego Wydziału Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego w Śląskim Urzędzie Wojewódzkim w Katowicach.

¹⁸ Dz. U. z 2023 r., poz. 122, dalej: ustawa o zarządzaniu kryzysowym.

zadań wynikających z opracowanych planów powiatowych, przeprowadzanie kontroli w jednostkach samorządu terytorialnego¹⁹ celem oceny sposobu realizacji przez te jednostki zadań w zakresie dotyczącym OC, nadzorowanie zasobu budownictwa ochronnego w województwie śląskim oraz prowadzenie elektronicznej bazy danych związanej z tym nadzorem celem zapewnienia aktualnej informacji nt. zasobu budownictwa ochronnego w województwie.

Zakres szczegółowych obowiązków Kierownika OOCiL obejmował m.in.: prowadzenie kontroli w starostwach powiatowych z zakresu realizacji zadań OC, koordynowanie przedsięwzięć związanych z opracowaniem Planu Obrony Cywilnej Województwa, dokonywanie oceny stanu przygotowań OC na terenie województwa, opiniowanie planów zagospodarowania przestrzennego, studium założeń techniczno-ekonomicznych i projektów technicznych w aspekcie potrzeb OC, prowadzenie zagadnień dotyczących zasobów budownictwa ochronnego w województwie.

(akta kontroli str. 84-139)

Do zadań OLiIK należało²⁰ koordynowanie działań w zakresie zabezpieczenia logistycznego i ochrony infrastruktury krytycznej w województwie, w tym m.in.:

- 1) realizowanie zadań wynikających z przepisów ustawy o zarządzaniu kryzysowym oraz Wojewódzkiego Planu Zarządzania Kryzysowego, które obejmowało m.in.: przygotowywanie i utrzymywanie zasobów niezbędnych do wykonywania zadań z zakresu zarządzania kryzysowego, prowadzenie baz danych o siłach i środkach niezbędnych do zarządzania kryzysowego, sporządzanie opinii do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w zakresie ochrony ludności i infrastruktury krytycznej, przygotowanie sił i środków celem udzielenia pomocy ludności przy zapewnieniu warunków przetrwania w sytuacjach kryzysowych;
- 2) realizowanie zadań wynikających z ustawy z dnia 17 grudnia 2020 r. o rezerwach strategicznych²¹,
- 3) koordynowanie zaopatrywania w sprzęt i środki niezbędne do realizacji zadań z zakresu zarządzania kryzysowego,
- 4) prowadzenie ewidencji zasobów budowli ochronnych w województwie oraz sprawowanie nadzoru nad tymi zasobami.

Bezpośredni nadzór nad OLiIK sprawował Zastępca Dyrektora WBiZK.

(akta kontroli str. 63-83)

Powyższe zadania zostały określone w opisach stanowisk pracy i zakresach czynności pracowników OLiIK.

Wśród głównych zadań realizowanych przez Kierownika OLiIK w opisie stanowiska pracy wymienione było m.in. kierowanie pracą Oddziału w celu zapewnienia efektywnego, rzetelnego i terminowego wykonywania zadań.

W opisie stanowiska pracy (o symbolu ZK/IV/02-1) Starszego Inspektora Wojewódzkiego w OLiIK wyszczególniono wśród realizowanych zadań m.in. prowadzenie ewidencji zasobów budowli ochronnych w województwie śląskim oraz sprawowanie nadzoru nad tymi zasobami. W opisie stanowiska pracy (o symbolu ZK/IV/04) Starszego Inspektora Wojewódzkiego w OLiIK wyszczególniono wśród realizowanych zadań m.in. sporządzanie opinii do miejscowych planów

---

¹⁹ Dalej: jst.

²⁰ Zgodnie z zarządzeniem Nr 110.12.2022 Dyrektora Generalnego Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach z dnia 7 września 2022 r. w sprawie ustalenia Regulaminu Organizacyjnego Wydziału Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego w Śląskim Urzędzie Wojewódzkim w Katowicach.

²¹ Dz. U. z 2023 r., poz. 294.

zagospodarowania przestrzennego w zakresie ochrony ludności i infrastruktury krytycznej.

W zakresie czynności służbowych Starszego Inspektora Wojewódzkiego zatrudnionego w OLilK na stanowisku ds. zaopatrzenia, standaryzacji i gospodarki magazynowej wymieniono m.in. prowadzenie ewidencji zasobów budowli ochronnych w województwie śląskim oraz sprawowanie nadzoru nad tymi zasobami.

W zakresie czynności służbowych Starszego Inspektora Wojewódzkiego zatrudnionego w OLilK na stanowisku ds. planów infrastrukturalnych wymieniono m.in. sporządzanie opinii do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w zakresie ochrony ludności i infrastruktury.

Pracownicy OOCiL, a następnie OLilK posiadali wykształcenie, umiejętności oraz doświadczenie pozwalające wypełniać powierzone im zadania. Wszyscy pracownicy ww. oddziałów posiadali wykształcenie wyższe. Kierownik OOCiL uczestniczył w kursie *Zagadnienia prawno-techniczne utrzymania schronów i ukryć dla ludności*. Dwukrotnie brał udział w naradzie szkoleniowej z zakresu OC. Uczestniczył w: konferencjach EKOMILITARIS *Inżynieria bezpieczeństwa – ochrona przed skutkami nadzwyczajnych zagrożeń* oraz *Budowa i eksploatacja obiektów schronowych oraz ukryć dla ludności zabezpieczających przed nadzwyczajnymi zagrożeniami*. Sześciokrotnie brał udział w warsztatach z zakresu OC, był uczestnikiem konferencji szkoleniowej z elementami ćwiczeń z zakresu OC i ochrony ludności. Pracownicy OOCiL, a następnie OLilK, uczestniczyli w warsztatach z zakresu OC oraz w konferencji EKOMILITARIS *Budowa i eksploatacja obiektów schronowych oraz ukryć dla ludności zabezpieczających przed nadzwyczajnymi zagrożeniami*. Kierownik OLilK brał udział w Kongresie obrony cywilnej i ochrony ludności.

(akta kontroli str. 169-172, 397-406)

1.2. Wojewoda, w ramach uzgadniania projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz oceny ich zgodności z obowiązującymi przepisami, odnosił się do potrzeb obronności i bezpieczeństwa państwa, o których mowa w art. 1 ust. 2 pkt 8 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym²².

Badanie uwzględniania potrzeb obronności i bezpieczeństwa państwa przeprowadzono na próbie pięciu²³ miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego przekazanych Wojewodzie w ramach uzgodnienia ich projektów²⁴. We wszystkich przypadkach Dyrektor/Zastępca Dyrektora WBiZK ŚUW zaopiniował przedłożone projekty w zakresie OC/ochrony ludności i zarządzania kryzysowego.

(akta kontroli str. 173-190)

Uzgadnianie planów ze strony WBiZK dotyczyło zagadnień związanych z zarządzaniem kryzysowym i obrony cywilnej. W zakresie obrony cywilnej uzgodnienie projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego polegało na określeniu, czy plan nie ingeruje w zasób zewidencjonowanego wykazu budowli ochronnych na tym terenie. Jak podał Wojewoda, *robiono to w celu zapobieżeniu sytuacji w zakresie ewentualnego wyburzenia istniejących*

---

²² Dz.U. z 2023 r. poz. 977, ze zm.

²³ Dobór losowy.

²⁴ Badaniem objęto projekty miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego: 1) miasta Sosnowca dla obszaru „Konstantynów”, „Środula”, „Zuzanna” – etap 1, 2) miasta Sosnowca dla obszaru „Zagórze-Zachód”, 3) Gminy Mykanów w miejscowości Grabowa przy ul. Mykanowskiej i Długosza, 4) Miasta Świętochłowice dla obszaru w rejonie ulic: DTŚ, Bytomskiej oraz torów kolejowych i granicy administracyjnej miasta, 5) Gminy Chełm Śląski dla terenu ograniczonego ulicami Kolberga i Techników oraz terenami kolejowymi.

i zaewidencjonowanych budowli ochronnych, gdyby ten fakt nie został zgłoszony do organu obrony cywilnej w jednostce samorządowej.

(akta kontroli str. 199, 205-206)

1.3. W okresie od 4 grudnia 2018 r. do 8 sierpnia 2023 r. Urząd realizował jedną inwestycję dotyczącą budynków użyteczności publicznej, tj. zadanie „Budowa nowego budynku dla potrzeb Centrum Ratownictwa 112, przy ul. Kocura w Katowicach”. W opisie przedmiotu zamówienia na opracowanie dokumentacji projektowej ww. inwestycji²⁵ oraz w dokumentacji projektowej dla ww. zadania nie uwzględniono miejsc ochronnych w ukryciach podstawowej odporności.

Umowa na sporządzenie dokumentacji projektowej ww. inwestycji została zawarta przez ŚUW w dniu 31 sierpnia 2021 r.²⁶, tj. w okresie, kiedy obowiązywały Wytyczne Szefa Obrony Cywilnej Kraju z dnia 4 grudnia 2018 r. w sprawie zasad postępowania z zasobami budownictwa ochronnego²⁷. Dokumentacja projektowa dla ww. inwestycji została przekazana Urzędowi 8 lutego 2023 r., a po weryfikacji odebrana przez ŚUW 13 czerwca 2023 r. Decyzją z 28 lipca 2023 r.²⁸ Prezydent Miasta Katowice zatwierdził projekt zagospodarowania terenu oraz projekt architektoniczno – budowlany i udzielił pozwolenia na budowę budynku Centrum Ratownictwa 112.

(akta kontroli str. 191-198, 200, 207, 257-396)

Wojewoda wyjaśnił, że przyczyną nieuwzględnienia w dokumentacji projektowej ww. inwestycji miejsc ochronnych w ukryciach podstawowej odporności był brak przepisów powszechnie obowiązujących w tym zakresie. Nadmieniał, że „realizacja inwestycji jest planowana od 2025 roku i w przypadku, gdyby takie przepisy się pojawiły, zostaną one uwzględnione w dokumentacji projektowej”.

(akta kontroli str. 200, 207)

Dyrektor Biura Administracyjnego ŚUW wyjaśniła: *W umowie na sporządzenie dokumentacji projektowej dla zadania „Budowa nowego budynku dla potrzeb Centrum Ratownictwa 112” (nr BA.I.273.24.2021 z dnia 31 sierpnia 2021 r.), wraz z załącznikiem nr 1 stanowiącym opis przedmiotu zamówienia nie uwzględniono wymagań dotyczących miejsc ochronnych ukrycia podstawowej odporności z uwagi na fakt, że zarówno w tamtym okresie jak i obecnie nie istnieją przepisy powszechnie obowiązujące, tj. stanowiące źródła prawa, które by umożliwiły zastosowanie konkretnych rozwiązań w tym zakresie. Wprawdzie podczas udzielania zamówienia na dokumentację projektową istniało opracowanie pn. „Wytyczne Szefa Obrony Cywilnej Kraju z dnia 4 grudnia 2018 r. w sprawie zasad postępowania z zasobami budownictwa ochronnego”, jednakże forma oraz sposób publikacji tego opracowania nie pozwala na uznanie go za obowiązujące źródło prawa.*

Zgodnie z art. 87 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej „źródłami powszechnie obowiązującego prawa Rzeczypospolitej Polskiej są: Konstytucja, ustawy, ratyfikowane umowy międzynarodowe oraz rozporządzenia”. Natomiast zgodnie z art. 87 ust. 2 „źródłami powszechnie obowiązującego prawa Rzeczypospolitej Polskiej są na obszarze działania organów, które je ustanowiły, akty prawa miejscowego”. Powyższy katalog ma charakter zamknięty i nie mieszczą się w nim wytyczne. Na potwierdzenie powyższego należy zaznaczyć, że Wytyczne Szefa Obrony Cywilnej Kraju z dnia 4 grudnia 2018 r. w sprawie zasad postępowania

²⁵ Stanowiącym załącznik nr 6 do Specyfikacji Warunków Zamówienia BA.I.272.21.2021 oraz załącznik nr 1 do umowy na sporządzenie dokumentacji projektowej dla zadania „Budowa nowego budynku dla potrzeb Centrum Ratownictwa 112 przy ul. Kocura w Katowicach”.

²⁶ Znak: BA.I.273.24.2021.

²⁷ Dalej: Wytyczne Szefa OCK w sprawie budownictwa ochronnego.

²⁸ Nr RBDEC-0440/2023.

z zasobami budownictwa ochronnego wydane zostały na podstawie art. 17 ust. 4 pkt 2 i ust. 5 ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (...) w związku z § 2 pkt 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 25 czerwca 2002 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Szefa Obrony Cywilnej Kraju, szefów obrony cywilnej województw, powiatów i gmin²⁹. § 2 pkt 1 ww. rozporządzenia określa zadania Szefa Obrony Cywilnej Kraju, do których należy m.in. „inicjowanie, przygotowywanie, wydawanie i opiniowanie projektów aktów normatywnych_dotyczących obrony cywilnej”. Zgodnie z powyższym Wytyczne do czasu obowiązywania ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej oraz wydanego na jej podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 25 czerwca 2002 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Szefa Obrony Cywilnej Kraju, szefów obrony cywilnej województw, powiatów i gmin miały wyłącznie charakter opiniotwórczy, a nie wykonawczy.

W aktualnym stanie prawnym (stan na 22 sierpnia 2023 r.) kwestia uwzględnienia miejsc ochronnych w ukryciach podstawowej odporności w nowobudowanych budynkach użyteczności publicznej nie została uregulowana. Jeśli do czasu rozpoczęcia realizacji inwestycji (planowane do 1.01.2025 r.) pojawią się przepisy wraz z aktami wykonawczymi w tym zakresie, zostaną one uwzględnione w dokumentacji projektowej na budowę Centrum Ratownictwa 112.

(akta kontroli str. 686-688)

1.4. Zarządzeniem Nr 193/13 z dnia 28 sierpnia 2013 r. Wojewoda wprowadził do stosowania Plan OC.

(akta kontroli str. 428, 1014-1015)

W Urzędzie opracowano plany działania w zakresie zadań OC uzgodnione z Szefem Obrony Cywilnej Kraju³⁰:

1) Plan Działania Wojewody Śląskiego Szefa Obrony Cywilnej Województwa w zakresie zadań Obrony Cywilnej w województwie śląskim na rok 2020³¹ zatwierdzony przez Wojewodę 20 listopada 2019 r.,

2) Wytyczne i Plan Działania Wojewody Śląskiego Szefa Obrony Cywilnej Województwa w zakresie zadań Obrony Cywilnej i Zarządzania Kryzysowego w województwie śląskim na rok 2021-2022 oraz wytyczne Wojewody do działalności związanej z ochroną przeciwpożarową na rok 2021-2022³² zatwierdzone przez Wojewodę 8 lutego 2021 r.,

3) Wieloletni Plan Działania Szefa Obrony Cywilnej Województwa Śląskiego w zakresie Obrony Cywilnej w latach 2018-2022³³.

(akta kontroli str. 229-253, 407-426, 486-518, 1014-1015)

1.5. W Planie OC³⁴ w rozdziale V *Zadania i obowiązki osób (Szefów OC i osób funkcyjnych) oraz podmiotów, którym powierzono realizację zadań Obrony Cywilnej, a także zestawienie zadań Obrony Cywilnej (ZZOC) realizowanych przez jednostki lub komórki organizacyjne na administrowanym terenie* podano, że jednym z zadań realizowanych przez struktury OC w czasie zewnętrznego zagrożenia bezpieczeństwa państwa i w czasie wojny jest przygotowanie i organizowanie budowli ochronnych. W rozdziale VII *Koncepcja działania w okresie zagrożenia*

²⁹ Dz. U. Nr 96, poz. 850.

³⁰ Dalej: Szef OCK.

³¹ Znak: ZKIV.644.11.2019, dalej Plan Działania na rok 2020.

³² Znak: ZKIV.644.15.2020, Dalej: Plan Działania na lata 2021-2022.

³³ Dalej: Wieloletni Plan Działania.

³⁴ Plan Główny, część I.

bezpieczeństwa państwa i wojny zapisano, że ogólne działania Wojewody – Szefa OCK będą koncentrowały się:

- w czasie osiągnięcia wyższych stanów gotowości obronnej państwa m.in. na koordynowaniu przygotowania do użytkowania schronów i ukryć dla ludności oraz ich oznakowaniu,
- w czasie zagrożenia bezpieczeństwa państwa oraz wojny m.in. na budowie lub przygotowaniu budowli ochronnych i ukryć.

(akta kontroli str. 427-442, 1014-1015)

W części II Planu OC *Ogólna procedura uruchamiania działań w zakresie obrony cywilnej*, w tabeli:

1) *Ogólny harmonogram realizacji planowanych działań obrony cywilnej w poszczególnych stanach gotowości*³⁵ przewidziano w stanie stałej gotowości obronnej państwa m.in. zadanie Wojewody: *Nadzór nad utrzymaniem stanu technicznego budowli ochronnych i urządzeń specjalnych*. Zadanie miało być wykonywane na bieżąco, zgodnie z planem kontroli. W Harmonogramie w razie zaistnienia stanu gotowości obronnej państwa czasu kryzysu wyszczególniono m.in. zadanie Wojewody: *Nadzór nad jednostkami administracji samorządowej w zakresie organizowanych przez nie przygotowań do wprowadzenia zmian w działalności inwestycyjnej z uwzględnieniem przygotowań organizacyjno – technicznych do podjęcia realizacji budownictwa ochronnego*. W razie wprowadzenia stanu gotowości obronnej państwa czasu wojny w Harmonogramie ujęto m.in. zadanie: *Nadzór nad wykonaniem doraźnie przygotowanych brakujących budowli ochronnych*, gdzie przewidziano dla Wojewody wydanie zarządzenia do przystąpienia do wykonania doraźnie przygotowanych brakujących budowli ochronnych oraz prowizorycznych urządzeń ochronnych;

2) *Zestaw zadań obrony cywilnej województwa śląskiego* wyszczególniono m.in. realizowane przez Wojewodę (WBiZK) zadanie nr 6 *Przygotowanie i organizowanie budowli ochronnych*, w tym: 6.1. *Sprawdzenie stanu technicznego i stanu gotowości eksploatacyjnej istniejących budowli ochronnych* poprzez sprawdzenie sprawności urządzeń będących na stanie budowli, szczelności pomieszczeń budowli, filtrowentylacji, drożności dróg ewakuacyjnych, 6.2. *Opróżnienie pomieszczeń wytypowanych budowli ochronnych i doprowadzenie do ich sprawności techniczno – eksploatacyjnej, przygotowanie do oznakowania budowli oraz dróg ewakuacji*, 6.3. *Przystąpienie do powszechnego przygotowania budowli ochronnych doraźnie przygotowywanych* poprzez wytypowanie i przygotowanie tych obiektów dla załóg zakładów pracy i pozostałej ludności. Jako środek służący realizacji tego podzadania wymieniono dokumentację budowli ochronnych doraźnie przygotowywanych w województwie.

(akta kontroli str. 443-455, 1014-1015)

Zagadnienia związane z budowlami ochronnymi zostały szczegółowo opisane w Załączniku nr 6 do Planu OC, którego ostatniej aktualizacji dokonano 12 czerwca 2018 r. W załączniku tym zawarto podstawowe pojęcia i definicje budowli ochronnych, schronów i ukryć, opisano sposób przygotowania i organizowania budowli ochronnych i ukryć doraźnych dla ludności, typowanie budowli ochronnych w gminach i powiatach, zabezpieczenie logistyczne budowli ochronnych, organy kierujące procesem przygotowania i organizowania budowli ochronnych i ukryć doraźnych dla ludności oraz zasady użytkowania budowli ochronnych. W Załączniku nr 6 zamieszczono zestawienie, w którym wyszczególniono w podziale na powiaty i gminy

---

³⁵ Dalej: Harmonogram.

m.in.: „potrzeby miejsc ogółem”, liczbę budowli istniejących³⁶ oraz liczbę brakujących miejsc w budowlach do ewentualnego doraźnego przygotowania. Dane o liczbie budowli ochronnych podane były wg stanu na 28 sierpnia 2013 r., tj. dzień wejścia w życie zarządzenia, którym Wojewoda wprowadził do stosowania Plan OC. Dane szczegółowe³⁷ ujęte w zestawieniu zostały odręcznie poprawione w niektórych przypadkach, ale bez daty ich sporządzenia. Pod zestawieniem podano dane dotyczące liczby budowli ochronnych ogółem w województwie³⁸ wg stanu kolejno na 31 grudnia 2014 r., 6 lipca 2015 r., 31 grudnia 2016 r., 31 grudnia 2017 r. oraz 31 maja 2018 r. Według ostatniego zapisu w województwie znajdowało się ogółem 2 740 budowli ochronnych. Pod ww. zestawieniem ówczesny kierownik OOCiL zamieścił adnotację: „Tabela do poprawy i wymiany wymaga nowych naliczeń ze względu na zmiany ilościowe ludności oraz zmianę stanu ewidencyjnego budowli ochronnych”. W następnych latach ww. zestawienie nie były już aktualizowane, co zostało szczegółowo opisane w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

W części *Uzupełnienie* (do Załącznika nr 6) zawarto *Zasady doraźnego przygotowania ukryć*, w tym przygotowanie: w przypadku braku dostatecznej liczby miejsc w istniejących budowlach ochronnych, w okresie pokoju, w przypadku podwyższenia stanu gotowości obronnej państwa. W części tej opisano ponadto uwarunkowania, które należy uwzględnić przy wyborze lokalizacji doraźnego ukrycia, możliwość adaptacji istniejących obiektów, postępowanie w przypadku braku możliwości zapewnienia wystarczającej liczby miejsc ochronnych oraz dodatkowe wymagania.

(akta kontroli str. 456-485)

Problematyka budowli ochronnych uwzględniana była również w planach działania Wojewody.

W Planie Działania na rok 2020 zapisano, iż w celu zapewnienia wysokiego poziomu przygotowań obrony cywilnej i zarządzania kryzysowego w 2020 r. należy w zakresie zabezpieczenia logistycznego i infrastruktury technicznej m.in. analizować i weryfikować, na poszczególnych poziomach administracyjnych, istniejące oraz ujęte w dokumentach planistycznych, zasoby budownictwa ochronnego, w szczególności w zakresie ich ilości, stanu technicznego i możliwości wykorzystania w warunkach zagrożeń oraz przeprowadzić weryfikację oraz aktualizację dotyczącą planowania doraźnych budowli ochronnych oraz miejsc wyznaczonych dla przygotowania tych budowli (piwnice, przejścia podziemne, parkingi podziemne itp.).

W Planie Działania na rok 2020 w pkt 3 wymienione zostały zaplanowane przedsięwzięcia i zadania w zakresie przygotowania i realizacji przedsięwzięć obrony cywilnej w 2020 r. W zakresie zabezpieczenia logistycznego zadań obrony cywilnej ujęto zadanie nr 3: „Dokonać aktualizacji ewidencji budowli ochronnych wg stanu posiadania na dzień 31 grudnia 2019 r.” oraz zadanie nr 4: „Weryfikować oraz aktualizować dane dotyczące planowania doraźnych budowli ochronnych oraz miejsc wyznaczonych dla przygotowania tych budowli (piwnice, przejścia podziemne, parkingi podziemne itp.) oraz nanieść zweryfikowane dane do Planu OC – załącznik funkcjonalny nr 6 dotyczący budownictwa ochronnego”.

(akta kontroli str. 200, 207-210, 486-518, 1014-1015)

W *Planie kontroli realizowanych w 2020 r. przez WBiZK ŚUW*, zamieszczonym w Planie Działania na rok 2020, w tematyce kontroli ujęto m.in. kontrolę realizacji

---

³⁶ W podziale na schrony i ukrycia.

³⁷ Dotyczące budowli ochronnych w gminach i powiatach.

³⁸ W podziale na schrony i ukrycia (dla załóg i ludności).

zadań związanych z utrzymaniem stanu technicznego budowli ochronnych i urządzeń specjalnych oraz dokumentacji związanej z przedmiotowym zagadnieniem.

(akta kontroli str. 512-514, 1014-1015)

W Planie Działania na lata 2021-2022 zapisano, że w celu zapewnienia wysokiego poziomu przygotowań obrony cywilnej i zarządzania kryzysowego w 2021 r. oraz 2022 r. należy w zakresie zabezpieczenia logistycznego i infrastruktury technicznej m.in. analizować i weryfikować, na poszczególnych poziomach administracyjnych, istniejące oraz ujęte w dokumentach planistycznych, zasoby budownictwa ochronnego, w szczególności w zakresie ich ilości, stanu technicznego i możliwości wykorzystania w warunkach zagrożeń oraz przeprowadzić weryfikację oraz aktualizację dotyczącą planowania doraźnych budowli ochronnych oraz miejsc wyznaczonych dla przygotowania tych budowli.

W Planie Działania na lata 2021-2022 w pkt 3 wymienione zostały zaplanowane przedsięwzięcia i zadania w zakresie przygotowania i realizacji przedsięwzięć obrony cywilnej w 2021 i 2022 roku. W zakresie zabezpieczenia logistycznego zadań obrony cywilnej ujęto zadanie nr 3: *Dokonać aktualizacji ewidencji budowli ochronnych wg stanu posiadania na dzień 31 grudnia danego roku* oraz zadanie nr 4: *Weryfikować oraz aktualizować dane dotyczące planowania doraźnych budowli ochronnych oraz miejsc wyznaczonych dla przygotowania tych budowli (piwnice, przejścia podziemne, parkingi podziemne itp.) oraz nanieść zweryfikowane dane do Planu OC – załącznik funkcjonalny nr 6 dotyczący budownictwa ochronnego.*

(akta kontroli str. 413-421, 1014-1015)

W Planie kontroli zewnętrznych przewidzianych do realizacji przez WBiZK ŚUW w Katowicach na 2021 rok, zamieszczonym w Planie Działania na lata 2021-2022, wśród tematów kontroli ujęto m.in. kontrolę realizacji zadań związanych z utrzymaniem stanu technicznego budowli ochronnych i urządzeń specjalnych oraz dokumentacji związanej z przedmiotowym zagadnieniem.

(akta kontroli str. 423-426, 1014-1015)

W Wieloletnim Planie Działania Szefa Obrony Cywilnej Województwa Śląskiego w zakresie obrony cywilnej w latach 2018-2022³⁹ określone zostały główne przedsięwzięcia zmierzające do realizacji kierunku działania OC w zakresie zabezpieczenia logistycznego i infrastruktury technicznej, w tym m.in. prowadzenie weryfikacji istniejących budowli ochronnych pod kątem ich przydatności do celów OC.

(akta kontroli str. 230-253)

1.6. W okresie objętym kontrolą nie przewidziano⁴⁰ środków finansowych na utrzymanie i konserwację budowli ochronnych.

W latach 2020-2022 wysokość środków finansowych planowanych na OC⁴¹ systematycznie malała, zaplanowano łącznie 4 195,6 tys. zł, w tym: 2 104,9 tys. zł w 2020 r., 1 091,0 tys. zł w 2021 r. oraz 999,7 tys. zł w 2022 r.

W ww. okresie wydatkowano na OC ogółem 4 046,8 tys. zł, w tym odpowiednio: 2 049,2 tys. zł (97,4% planowanej kwoty), 1 007,8 tys. zł (92,4% planowanej kwoty) i 989,8 tys. zł (99% planowanej kwoty). Z zaplanowanych środków najczęściej wydatkowano: w 2020 r. na zakup materiałów i wyposażenia (§ 4210),

³⁹ Dalej: Wieloletni Plan Działania.

⁴⁰ W ramach budżetu Wojewody jako dysponenta pierwszego stopnia oraz trzeciego stopnia.

⁴¹ W Rozdziale 75414 „Obrona cywilna”.

tj. 847,9 tys. zł⁴² (41,4% ogółu wydatków)⁴³, a w latach 2021 i 2022 na uposażenia (§ 4050), tj. odpowiednio 394,4 tys. zł (39,1% ogółu wydatków) i 437,9 tys. zł (44,2% ogółu wydatków). Na utrzymanie, konserwację oraz finansowanie budowy ochronnych wydatki nie były ponoszone.

Wojewoda w latach 2020-2022 dokonywał podziału środków dotacji z budżetu państwa i przekazywał je jednostkom samorządu terytorialnego na realizację zadań zleconych z zakresu obrony cywilnej dotyczących konserwacji i utrzymania systemów alarmowych. W latach 2020-2022 dotacja ta corocznie wynosiła 187,0 tys. zł i została wykorzystana odpowiednio w wysokości: 186,4 tys. zł (99,7%), 183,8 tys. zł (98,3%) i 184,5 tys. zł (98,7%). Nie przekazywano środków na zadania dotyczące budowy ochronnych.

(akta kontroli str. 200, 211-212, 515-574)

1.7. W sprawie trudności/problemów, w tym o charakterze prawnym i finansowym, związanych z realizacją zadań w ramach zarządzania kryzysowego i ochrony ludności (OC) Wojewoda poinformował, że: (...) *w trakcie realizacji zadań w ramach zarządzania kryzysowego i ochrony ludności (obrony cywilnej) przypisanych wojewodzie kieruję się przepisami prawa, które określają zakres i kompetencje organu do podejmowania określonych działań. Na przestrzeni lat przepisy dotyczące obrony cywilnej, w tym budownictwa obronnego, ulegały zmianom. Pracownicy merytoryczni śledzili i śledzą zmiany w tym zakresie, co przekłada się na bieżące aktualizowanie dokumentów, realizowane zadania i przedsięwzięcia. Jak już wskazano wyżej, zmiany w ustawodawstwie śledzone były na bieżąco i zgodnie z regulacjami podejmowano stosowne zadania z zakresu obrony cywilnej, w tym opracowywano stosowne plany, procedury, wytyczne, instrukcje, dokonywano finansowania określonych zadań. (...).*

Poinformował ponadto, że w związku z brakiem aktu prawnego rangi ustawowej oraz stosownych rozporządzeń Rady Ministrów dotyczących wymogów i warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budowle ochronne, realizowane przez Urząd zadania w ww. zakresie opierają się na wypracowanych dobrych praktykach. Podał ponadto, że zadania realizowane są w oparciu o rozporządzenia, które zachowały swoją ważność, pomimo uchylecia ustawy o powszechnym obowiązku obrony RP.

(akta kontroli str. 200-201, 213, 689-690)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki, w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

W okresie objętym kontrolą NIK nie zapewniono aktualizacji danych o budowlach ochronnych ujętych w załączniku nr 6 do Planu OC, w konsekwencji czego dane te nie były rzetelne. Ostatniej aktualizacji w zakresie liczby tych obiektów dokonano bowiem 31 maja 2018 r. wykazując 2 740 budowli ochronnych, podczas gdy w kolejnych latach dane te uległy zmianie, i przykładowo na koniec 2020 r. tego typu obiektów w województwie było już tylko 2 665⁴⁴.

(akta kontroli str. 464-477, 888)

W sprawie braku aktualizacji Załącznika nr 6 do Planu OC Zastępca Dyrektora WBizK wyjaśnił: (...) *Uwzględniając fakt, iż corocznie sporządzana była Ocena Stanu*

⁴² W tym 762,2 tys. zł pochodziło ze środków rezerwy ogólnej Wojewody przeznaczonej na zakup sprzętu, materiałów i usług związanych ze zwalczaniem zagrożenia i ochroną przez koronawirusem SARS-CoV-2 na terenie województwa śląskiego.

⁴³ W 2021 r. na materiały i wyposażenie wydatkowano 158,2 tys. zł (15,7% ogółu wydatków), a w 2022 r. 115,6 tys. zł (11,7 % ogółu wydatków).

⁴⁴ Według Oceny stanu przygotowań za 2020 r.

przygotowań Obrony Cywilnej w województwie, na bieżąco wyprowadzone były stany istniejących budowli ochronnych. Nie zachodziła w związku z tym konieczność stałego wpisywania danych do załącznika. Wskazać należy, iż załącznik nr 6 jest częścią Planu, który zawiera koncepcję planistyczną pozwalającą na podejmowania różnorodnych działań w sytuacjach tego wymagających.

(akta kontroli str. 664, 667)

Obowiązek bieżącej aktualizacji Planu OC wynikał z § 4 zarządzenia Wojewody w sprawie wprowadzenia Planu OC⁴⁵. Ponadto zgodnie z § 16 wytycznych Szefa Obrony Cywilnej Kraju z dnia 27 grudnia 2011 r. w sprawie zasad opracowania planu obrony cywilnej województw, powiatów i gmin, plan obrony cywilnej podlegał bieżącej aktualizacji, nie rzadziej jednak niż co dwa lata. Jednocześnie NIK zwraca uwagę, że zgodnie z § 1 ww. zarządzenia Plan OC został wprowadzony do stosowania w celu zapewnienia systematycznego, skoordynowanego i efektywnego wykorzystania zasobów obrony cywilnej w sytuacjach zagrożeń oraz ustalenia zasad i procedur udzielania pomocy w warunkach zewnętrznego zagrożenia państwa i w czasie wojny, co winno determinować zapewnienie rzetelnych danych w tym planie, w szczególności w zakresie rzeczywistego dostępu do określonych zasobów.

(akta kontroli str. 428)

OCENA CZĄSTKOWA

Struktura organizacyjna Urzędu oraz organizacja pracy tej jednostki umożliwiły realizację działań w zakresie budowli ochronnych. W planie obrony cywilnej i planach działania uwzględniano problematykę dotyczącą budowli ochronnych na terenie województwa śląskiego. W Planie OC nie zapewniono jednak w pełni rzetelności danych w zakresie aktualnych informacji o budowlach ochronnych.

OBSZAR

2. Zapewnienie wystarczającej liczby odpowiednio utrzymanych i wyposażonych miejsc schronienia i ukrycia oraz przygotowanie się do ich zaopatrzenia w niezbędne środki na wypadek wystąpienia zagrożenia

Opis stanu faktycznego

Wojewoda zapewnił, zgodnie z przepisami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 kwietnia 2004 r. w sprawie przygotowania systemu kierowania bezpieczeństwem narodowym⁴⁶, przygotowanie infrastruktury umożliwiającej funkcjonowanie systemu kierowania bezpieczeństwem narodowym, w tym obroną państwa, na szczeblu wojewódzkim. Wojewoda zapewnił w okresie objętym kontrolą pomieszczenia niezbędne do zapewnienia ciągłości funkcjonowania administracji w sytuacji kryzysowej.

(akta kontroli str. 659)

Sposób funkcjonowania Wojewódzkiego Centrum Zarządzania Kryzysowego w Katowicach w warunkach zewnętrznego zagrożenia bezpieczeństwa i w czasie wojny, uwzględniający zapisy przywołanego wyżej rozporządzenia, został określony w dokumentacji zawierającej informacje niejawne. Zastępca Dyrektora WBiZK podał, że przygotowane przez tutejszy urząd stanowiska kierowania (na podstawie przepisów powołanego wyżej rozporządzenia) mają m.in. na celu umożliwienie kierowania przez Wojewodę całokształtem działań w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa narodowego na terenie województwa śląskiego w wyższych stanach

⁴⁵ Zgodnie z którym „Plan podlega kompleksowemu przeglądowi, nie rzadziej jednak niż raz na dwa lata oraz aktualizacji bieżącej”.

⁴⁶ Dz. U. z 2004 r. Nr 98, poz. 978 ze zm., dalej: rozporządzenie w sprawie systemu kierowania.

gotowości obronnej państwa, w tym procesem realizacji zadań obronnych, jak i „potencjalnie z obszaru OC (po wejściu w życie stosownych aktów prawnych)”.

(akta kontroli str. 660-663)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki, w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Wojewoda przygotował odpowiednią infrastrukturę umożliwiającą funkcjonowanie administracji rządowej w sytuacji kryzysowej.

3. Nadzór i kontrola realizacji zadań dotyczących przygotowania budowli ochronnych oraz prowadzenie ich ewidencji

Opis stanu
faktycznego

3.1. W Urzędzie prowadzono w okresie objętym kontrolą ewidencję budowli ochronnych znajdujących się na terenie województwa⁴⁷. Ewidencja budowli ochronnych prowadzona była w formie tabelarycznej i zawierała podstawowe informacje o zasobach ochronnych, jakie były wymagane § 32 Wytocznych Szefa OCK w sprawie budownictwa ochronnego. Zestawienie adresowe budowli ochronnych w województwie śląskim było aktualizowane w okresie objętym kontrolą, również po 23 kwietnia 2022 r.

(akta kontroli str. 691-694, 753-861, 886)

W związku z dyspozycją zawartą w piśmie Szefa OCK z 8 marca 2022 r.⁴⁸ Wojewoda nadał ewidencji budowli ochronnych prowadzonej w Urzędzie klauzulę niejawności *zastrzeżone* oraz zwrócił się o jej nadanie do szefów obrony cywilnej powiatów. Pismem z 22 marca 2022 r.⁴⁹ Szef OCK poinformował Wojewodę, że w związku z podpisaniem przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej ustawy o obronie Ojczyzny i trwającymi pracami nad projektem ustawy o ochronie ludności oraz o stanie klęski żywiołowej, dyspozycje dotyczące niejawności ewidencji budowli ochronnych należy traktować jako nieaktualne. Wojewoda przekazał tę informację w dniu 5 kwietnia wszystkim szefom OC powiatów województwa śląskiego. Wojewoda do dnia zakończenia kontroli NIK⁵⁰ nie zdjął klauzuli niejawności z ewidencji budowli ochronnych prowadzonej w Urzędzie. Jednocześnie nie posiadał wiedzy, czy ujęte w ww. ewidencji budowle nadal pozostają objęte klauzulą niejawności na poziomie powiatów.

(akta kontroli str. 664, 666, 680-685, 862, 864-869, 872)

Zastępca Dyrektora WBiZK wyjaśnił, iż klauzula *zastrzeżone (...)* nie została zdjęta z uwagi na obecną sytuację geopolityczną wynikającą z działań wojennych na terenie Ukrainy. Nadal aktualne pozostają zagrożenia, jakie wskazał Szef Obrony Cywilnej Kraju w swoim piśmie z dnia 8 marca 2022 r. (...). Nie można wykluczyć że odtajniona ewidencja stała by się intratną informacją dla wrogich służb. Innym aspektem sprawy jest fakt, iż na dzień dzisiejszy nie istnieją żadne przepisy prawne zobowiązujące do prowadzenia wzmiankowanej ewidencji, a jej prowadzenie w dalszym ciągu w tuł. urzędzie wynika z dobrych praktyk. Na chwilę obecną nie jest wiadomym czy i kiedy zostaną uchwalone przepisy dotyczące Obrony Cywilnej, w tym budownictwa obronnego, a co za tym idzie, czy będzie konieczność prowadzenia jakichkolwiek

⁴⁷ Dalej: ewidencja budowli ochronnych.

⁴⁸ Znak: BOL-0760/Z-2/OCK/2022.

⁴⁹ Znak: BOL-I.0760.5.2022.

⁵⁰ Tj. do 31 sierpnia 2023 r.

zestawień budowli ochronnych, a jeśli tak to jaki będą miały one charakter tj. jawnych czy też nie jawny. (...) Poinformował ponadto, że: (...) Szef OC Kraju w żaden sposób nie zanegował (...) faktu, iż w województwie śląskim przedmiotowa ewidencja w dalszym ciągu stanowi dokument niejawny”.

(akta kontroli str. 880-881)

W okresie objętym kontrolą WBiZK nie zwracał się do szefów obrony cywilnej powiatów województwa śląskiego o przekazanie zestawień zbiorczych ukryć do doraźnego przygotowania znajdujących się na terenie poszczególnych powiatów, w Urzędzie nie prowadzono również ewidencji tych ukryć, co szczegółowo przedstawiono w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

(akta kontroli str. 862, 864)

W okresie objętym kontrolą NIK w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu nie podano informacji o prowadzeniu ewidencji budowli ochronnych oraz o sposobach i zasadach udostępniania danych w niej zawartych, co zostało szczegółowo opisane w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

(akta kontroli str. 882)

3.2. W ramach nadzoru nad przygotowaniem i aktualizacją ewidencji budowli ochronnych prowadzonych w powiatach i gminach województwa Wojewoda wprowadził w 2003 r.⁵¹ *Instrukcję postępowania z zasobami budownictwa ochronnego w województwie śląskim*⁵². Zgodnie z § 2 Instrukcji była ona przeznaczona dla terenowych organów OC prowadzących nadzór i kontrolę nad budowlami ochronnymi oraz jednostek organizacyjnych: administratorów obiektów, w których zlokalizowane są budowle ochronne, administrujących wolnostojącymi budowlami ochronnymi, podmiotów, którym zlecono administrowanie lub użytkowanie obiektów ze zlokalizowanymi w nich budowlami ochronnymi oraz pracowników odpowiedzialnych za planowanie, organizację i eksploatację ww. obiektów. W rozdziale VI *Dokumentacja eksploatacyjna i sprawozdawcza* podano m.in., że ewidencję budowli i wyposażenia można prowadzić systemem zapisu elektronicznego. Stosowny program komputerowy znajdował się w posiadaniu WBiZK ŚUW i mógł być udostępniony jednostkom (właściwym wydziałom urzędów miast i gmin), które posiadały w zasobie infrastruktury budowle ochronne. Instrukcja zobowiązywała jst do przesyłania sprawozdań związanych z budowlami ochronnymi na formularzach, których wzory zostały określone w załącznikach. W instrukcji określono również dokumentację wymaganą w przypadku wystąpienia z wnioskiem o zdjęcie budowli ochronnej ze stanu ewidencyjnego.

(akta kontroli str. 575-615)

Wojewoda podał, że wprowadzenie ww. zarządzenia było działaniem mającym na celu m.in. zapobieżenie przypadkom nieprzekazywania ewidencji budowli ochronnych z jst, gdyż zobowiązywało starostów do podejmowania czynności zgodnie z Instrukcją.

(akta kontroli str. 201, 214-215)

Na stronie internetowej Urzędu zamieszczono instrukcję o sposobie postępowania w przypadku konieczności zdjęcia z ewidencji budowli ochronnych - *Jak wykreślić budowlę ochronną ze stanu ewidencyjnego – krok po kroku*⁵³.

(akta kontroli str. 883-885)

---

⁵¹ Zarządzenie nr 285/03 Wojewody Śląskiego z dnia 5 września 2003 r.

⁵² Dalej: Instrukcja.

⁵³ Usługi / Bezpieczeństwo Śląski Urząd Wojewódzki w Katowicach (katowice.uw.gov.pl).

Wojewoda zaplanował⁵⁴ przeprowadzenie w 2020 r. w siedmiu jst kontroli realizacji zadań związanych z utrzymaniem stanu technicznego budowli ochronnych oraz prowadzeniem dokumentacji dotyczącej budowli ochronnych. Na 2021 r. przewidziano⁵⁵ realizację takich kontroli w ośmiu jst, a na 2022 r. w sześciu jst⁵⁶. Kontrole zaplanowane na lata 2020-2022 nie odbyły się z uwagi, jak wyjaśnił Wojewoda, na zagrożenia Covid-19, a następnie uchylenie obowiązywania ustawy o powszechnym obowiązku obrony RP. Wojewoda nie zlecał innym jednostkom przeprowadzania kontroli w zakresie prowadzenia ewidencji budowli ochronnych po 22 kwietnia 2022 r.

(akta kontroli str. 214-218, 236-241, 423-424, 512-513)

3.3. Wojewoda sporządził *Ocenę stanu przygotowań w zakresie ochrony ludności i obrony cywilnej w województwie śląskim według stanu na dzień 31 grudnia 2020 r.*⁵⁷ obejmującą m.in. dane dotyczące budownictwa ochronnego.

Według stanu na 31 grudnia 2020 r. w budowlach ochronnych zapewniono miejsce dla 241 716 osób⁵⁸, tj. dla 5,4 % ludności województwa (4 492 300 osób⁵⁹)⁶⁰.

W pkt 4.3. *Stan techniczny i wyposażenie budowli ochronnych* Oceny stanu przygotowań za 2020 r. podano m.in., że tylko ok. 50% budowli ochronnych jest całkowicie przygotowana, tzn. posiada pełne wyposażenie sprzętowe. (...) *Nie oznacza to jednak, że pomieszczenia nie wymagałyby przeprowadzenia prac konserwacyjnych.* (...) Wyposażenie budowli ochronnych charakteryzowało się zróżnicowanym stopniem sprawności i gotowości do użycia. Urządzenia filtrowentylacyjne, jak i filtropochłaniacze zamontowane w budowlach ochronnych, miały w większości ponad 30 lat. *Jak podano praktycznie wszystkie należałoby wymienić. Wiążą się z tym pokaźne nakłady finansowe, których brak. Również nie wskazano w prawodawstwie, kto powinien ponosić koszty z tym związane.* (...) *Podobny problem dotyczy niezbędnego wyposażenia w różnego rodzaju drzwi ochronne, zawory przeciwwybuchowe i inny sprzęt konieczny do poprawnego funkcjonowania budowli ochronnych. Istniejące potrzeby idą w setki sztuk.* (...) *Główny problem to brak środków finansowych oraz przepisów dotyczących tego zagadnienia.*

W uwagach i wnioskach zamieszczonych w Ocenie stanu przygotowań za 2020 r. wskazano na potrzebę uregulowania zagadnień związanych z budowlami ochronnymi przez dokument wykonawczy w randze rozporządzenia.

(akta kontroli str. 887-890)

W Urzędzie nie sporządzono w ramach Oceny stanu przygotowań województwa za 2021 r. części dotyczącej budowli ochronnych, co zostało szczegółowo opisane w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

(akta kontroli str. 665, 668, 965-967, 1014-1015)

3.4. Wojewoda w Ocenie stanu przygotowań województwa za 2020 r. podał dane w zakresie budownictwa ochronnego niezgodne z danymi wynikającymi

⁵⁴ W Planie Działania na 2020 r. oraz w Wieloletnim Planie Działania.

⁵⁵ W Planie Działania na lata 2021-2022 (cztery kontrole) oraz w Wieloletnim Planie Działania (osiem kontroli, w tym cztery ujęte w Planie Działania na lata 2021-2022).

⁵⁶ Kontrole ujęte w Wieloletnim Planie Działania.

⁵⁷ Dalej: Ocena stanu przygotowań za 2020 r.

⁵⁸ Zgodnie z zestawieniem Charakterystyka istniejących zasobów budownictwa ochronnego w województwie śląskim zawartym w Ocenie stanu przygotowań za 2020 r.

⁵⁹ Dane Głównego Urzędu Statystycznego.

⁶⁰ Informacje w ww. zakresie dotyczące lat 2021-2022 są niejawne.

z prowadzonej w Urzędzie ewidencji budowli ochronnych, co szczegółowo przedstawiono w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

(akta kontroli str. 887-889, 968-990, 1014-1021)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki, w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W Urzędzie nie podjęto skutecznych działań w celu sporządzenia ewidencji ukryć do doraźnego przygotowania pomimo, że obowiązek jej prowadzenia na poziomie województwa wynikał z § 31 pkt 2 Wytucznych Szefa OCK w sprawie budownictwa ochronnego, w szczególności nie zrealizowano ujętego w Planach Działania na lata 2020-2022 zadania nr 4 dotyczącego weryfikacji oraz aktualizacji danych dotyczących planowania doraźnych budowli ochronnych oraz miejsc wyznaczonych dla przygotowania tych budowli (piwnice, przejścia podziemne, parkingi podziemne itp.).

(akta kontroli str. 419-421, 508-509, 664, 666-667, 862, 864, 1014-105)

Wojewoda Śląski wyjaśnił, że powodem niewykonania zadania nr 4, o którym mowa wyżej, była realizacja od początku 2020 r., a także przez cały rok 2021, zadań związanych z przeciwdziałaniem i zwalczaniem epidemii Covid-19.

(akta kontroli str. 208-210)

Zastępca Dyrektora WBiZK wyjaśnił, że *czynności związane z zaprowadzeniem ewidencji ukryć do doraźnego przygotowania zaplanowane zostały w Planie Działania Wojewody Śląskiego – Szefa Obrony Cywilnej w zakresie Obrony Cywilnej w Województwie Śląskim na rok 2020*. Zastępca Dyrektora WBiZK dodał, że analizę praktycznych aspektów wdrożenia zadania nr 4 i dyskusję nad dalszymi działaniami przerwał ogłoszony stan epidemii na obszarze kraju, podczas którego główna aktywność wszystkich działań i organów została przekierowana na zapobieganie, przeciwdziałanie i zwalczanie COVID-19. Nadmienił, że (...) *wielorakość zadań związanych z przeciwdziałaniem i zapobieganiem rozprzestrzeniania się koronawirusa spowodowało zaangażowanie wszystkich pracowników Oddziału Obrony Cywilnej i Logistyki Wydziału Bezpieczeństwa i Zrządzania Kryzysowego do tego zadania (...)*. Kolejnym aspektem, który wpłynął na brak realizacji zamierzeń była duża fluktuacja kadr w Oddziale, który realizował zadania związane z OC (przejście doświadczonych pracowników na emeryturę). Nie bez znaczenia był również fakt, iż proces zaprowadzania ewidencji wymagał przygotowań i szeregu ustaleń nie tylko na szczeblu województwa ale również na szczeblu Szefa Obrony Cywilnej Kraju. (...) *Po publikacji Wytucznych Szefa Obrony Cywilnej Kraju z 2018 r., tutejszy urząd zebrał w miesiącu lutym 2019 r. opinie i uwagi od Szefów Obrony Cywilnej Powiatów i Gmin. Działanie takie wynikało z faktu, że Wytuczne te budziły i nadal budzą szereg problemów i wątpliwości co do możliwości realizacji zadań w nich określonych. Całość materiałów przesłano do Szefa Obrony Cywilnej Kraju. (...)*

(akta kontroli str. 664, 666-667)

NIK zwraca uwagę, że regulacje zobowiązujące do prowadzenia ewidencji ukryć do doraźnego przygotowania obowiązywały od dnia wejścia w życie wytucznych Szefa OCK w sprawie budownictwa ochronnego, tj. od dnia 4 grudnia 2018 r., stąd m.in. powołana w wyjaśnieniach analiza praktycznych aspektów wdrożenia zadania dot. tej ewidencji winna być przeprowadzona jeszcze przed wprowadzeniem w Polsce z dniem 20 marca 2020 r. stanu epidemii COVID-19.

2. W Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu nie zamieszczono informacji o prowadzeniu w Urzędzie ewidencji budowli ochronnych oraz o sposobach i zasadach udostępniania danych w niej zawartych, co było niezgodne z art. 6 ust. 1 pkt 3 lit. f w zw. z art. 8 ust. 3 ustawy o dostępie do informacji publicznej, który

stanowił, że udostępnieniu podlega informacja publiczna, w szczególności o zasadach funkcjonowania podmiotów, o których mowa w art. 4 ust. 1⁶¹, w tym o prowadzonych rejestrach, ewidencjach i archiwach oraz o sposobach i zasadach udostępniania danych w nich zawartych.

(akta kontroli str. 882)

Dyrektor WBiZK wyjaśnił, że: (...) *Ewidencja nie była publikowana z uwagi na fakt, iż obowiązek taki nie wynikał z przepisów prawa. Wskazać należy, iż w przypadku, gdyby osoby zainteresowane wykazami budowli ochronnych wystąpiły do tutejszego urzędu z wnioskami o udzielenie takich informacji to zgodnie z art. 10 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej, informacja byłaby udzielona.* (...)

(akta kontroli str. 991, 993-994, 1006-1007, 1011)

NIK zwraca uwagę, że o ile przepisy prawa powszechnie obowiązującego nie zobowiązywały Wojewody do publikowania w BIP treści zawartych w ewidencjach prowadzonych przez Urząd (w tym w ewidencji budowli ochronnych), tym niemniej Wojewoda zobowiązany był, na podstawie przywołanego wyżej art. 6 ustawy o dostępie do informacji, do zamieszczenia w BIP informacji o fakcie prowadzenia takiej ewidencji oraz o sposobie udostępnienia danych w niej zawartych.

3. W Ocenie stanu przygotowań województwa za 2020 r. podano nierzetelne dane dotyczące liczby budowli ochronnych, niezgodne z prowadzoną ewidencją tych obiektów. I tak:

a/ W ww. Ocenie sporządzonej wg stanu na 31 grudnia 2020 r. podano liczbę schronów o 710,1% wyższą, a liczbę ukryć o 51,2% niższą, niż liczby tych budowli ujęte, wg stanu na ten dzień, w ewidencji budowli ochronnych.

(akta kontroli str. 887-889, 970-990, 1014-1015)

Dyrektor WBiZK wyjaśnił, że w 2008 r. naszym pismem nr ZK/IV/5246/1/08 z 25 stycznia 2008 r. skierowanym do szefów obrony cywilnej jednostek samorządowych podaliśmy, iż typy budowli oznaczone jako U-I (ukrycia typu I) należy kwalifikować jako schrony. Taki stan rzeczy spowodował różnice (...). Dlatego też po wliczeniu ukryć typu I do schronów wzrosła automatycznie liczba schronów, a ubyła ukryć.

(akta kontroli str. 992, 994-996)

Powyższe wyjaśnienie znajduje odzwierciedlenie w ustaleniach kontroli NIK. Jak bowiem ustalono, pismem z 25 stycznia 2008 r.⁶² ówczesny Dyrektor WBiZK zwrócił się do prezydentów, burmistrzów i wójtów z terenu województwa śląskiego z prośbą o aktualizację bazy ilościowej oraz adresowej budowli ochronnych, nadmieniając że (...) typy budowli oznaczone symbolem SI⁶³ do SIV⁶⁴ i UI⁶⁵ kwalifikowane są jako schrony. Oznaczone symbolem UII zaliczane są do ukryć.

Wojewoda podał, że ze względu na to, iż w Urzędzie prowadzona jest ewidencja budowli ochronnych i spływają wnioski o zdjęcie z niej budowli, ww. pismo nadal

⁶¹ Art. 4 ust. 1 pkt 1 powołanej wyżej ustawy stanowi, że obowiązane do udostępniania informacji publicznej są władze publiczne oraz inne podmioty wykonujące zadania publiczne, w szczególności organy władzy publicznej.

⁶² Znak: ZK/IV/5246/1/08.

⁶³ Schrony kategorii pierwszej.

⁶⁴ Schrony kategorii czwartej.

⁶⁵ Ukrycia kategorii pierwszej (kategoria wyszczególniona w załączniku *Warunki techniczne jakim powinny odpowiadać budowle ochronne* do Wytucznych Szefa OCK).

obowiązuje oraz że (...) w Ocenach stanu przygotowań obrony cywilnej Województwa Śląskiego w zakresie budowli ochronnych w liczbę schronów wpisywały się również ukrycia typu UI.

(akta kontroli str. 869, 871-872, 875-876)

NIK zwraca uwagę, że kwalifikowanie ukryć typu UI do kategorii schronów było niespójne z definicjami tych budowli, ujętymi w załączniku do Wytocznych Szefa OCK w sprawie budownictwa ochronnego⁶⁶. Jednocześnie NIK wskazuje, że jak w toku kontroli NIK wyjaśnił Komendant Główny Państwowej Straży Pożarnej (były Szef OCK): (...) w zasobach archiwalnych Szefa Obrony Cywilnej Kraju nie odnaleziono dokumentów wskazujących na wydanie przez ten organ dyspozycji, aby w prowadzonych przez terenowe organy OC ewidencjach budowli ochronnych kwalifikować typy budowli oznaczone symbolem UI jako schrony, w tym również żeby dokonywać takich zmian na potrzeby opracowania ocen stanu przygotowań w zakresie ochrony ludności i obrony cywilnej, w szczególności w części dotyczącej budowli ochronnych.

(akta kontroli str. 1000-1005)

b/ W Ocenie stanu przygotowań za 2020 r. nie wykazano wszystkich budowli ochronnych ujętych na 31 grudnia 2020 r. w ich ewidencji (różnica wynosiła 0,1%).

(akta kontroli str. 887-889, 970-990, 1014-1015)

Dyrektor WBiZK wyjaśnił, że ewidencja budowli ochronnych w formie programu komputerowego została opracowana w 1990 r. przez istniejący w tamtym okresie Inspektorat Obrony Cywilnej Kraju i była wprowadzona na dyskietce komputerowej. W wyniku zmiany generacji komputerów nie posiadających już kieszeni na te dyskietki zachodziła konieczność wydrukowania tych zestawień i ponownego ręcznego przepisania ich do programu Excel, gdyż istniejący program niestety nie pozwalał na ich przekopiowywanie do innego formatu. W trakcie sporządzania ilościowych stanów za województwo w gminie Toszek omyłkowo, jako stan ogólny, podaliśmy 34 budowle podczas gdy faktycznie było ich 36. W stanie adresowym mieliśmy faktycznie ujęte 36 budowli. Ponieważ w gminie tej od czasu wprowadzenia ewidencji nie zachodziły żadne zmiany istniejący błąd był powtarzany i dopiero obecnie wprowadzona została przez nas stosowna korekta stanu ilościowego.

(akta kontroli str. 991, 993-996)

4. W Ocenie stanu przygotowań województwa za 2021 r. nie podano danych o budowlach ochronnych, wskazując⁶⁷ jedynie że na szczeblu Urzędu Wojewódzkiego informacje dotyczące budowli ochronnych są niejawnne. W przypadku konieczności sporządzenia zestawienia przesłanie (Szefowi OCK – przypis kontrolera NIK) nastąpi zgodnie z zasadami przesyłania dokumentów niejawnnych.

(akta kontroli str. 665, 668, 965-967, 1014-105)

⁶⁶ Paragraf 1 ust. 2 ww. załącznika stanowił, że: 1) schron jest budowlą ochronną o budowie konstrukcyjnie zamkniętej, hermetycznej, zapewniającej ochronę osób, urządzeń, zapasów materiałowych lub innych dóbr materialnych przed założonymi czynnikami rażenia oddziałującymi ze wszystkich stron; 2) ukrycie jest budowlą niehermetyczną, wyposażoną w najprostsze instalacje, zapewniającą ochronę osób, urządzeń, zapasów materiałowych lub innych dóbr materialnych przed założonymi czynnikami rażenia oddziałującymi z określonych stron. Podstawowe różnice pomiędzy schronem a ukryciem to brak hermetyczności ukrycia oraz niezapewnienie przez ukrycie ochrony przed czynnikami rażenia oddziałującymi ze wszystkich stron. Ponadto, zgodnie z §1 ww. załącznika, ukrycie kategorii I, w odróżnieniu od schronu kategorii P – podstawowej odporności, nie zabezpieczało przed skutkami wstrząsu i bojowymi środkami trującymi i innymi substancjami toksycznymi.

⁶⁷ W pkt 4.1. Liczba budowli ochronnych z podziałem na schrony i ukrycia (zakładki w pliku Excel, w którym została sporządzona Ocena stanu przygotowań województwa za 2021 r.) 4. Budowle ochronne.

Zastępca Dyrektora WBiZK wyjaśnił, że nie sporządzono części dotyczącej budowli ochronnych w ramach Oceny stanu przygotowań województwa za 2021 r. ze względu na niejawność danych dotyczących budowli ochronnych. *Zestawienie takie zostałoby sporządzone, gdyby zwrócił się o to Szef OCK.* Wyjaśnił ponadto, że Szef OCK nie zwracał się do Wojewody o przesłanie informacji o budowlach ochronnych w ramach Oceny stanu przygotowań województwa za 2021 r.

(akta kontroli str. 664-669)

NIK zwraca uwagę, że zgodnie z § 3 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 25 czerwca 2002 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Szefa Obrony Cywilnej Kraju, szefów obrony cywilnej województw, powiatów i gmin⁶⁸ Wojewoda jako Szef Obrony Cywilnej Województwa był zobowiązany do sporządzenia ww. oceny w pełnym zakresie, niezależnie od ewentualnego objęcia danych w niej zawartych klauzulą niejawności.

OCENA CZĄSTKOWA

W Urzędzie prowadzono ewidencję budowli ochronnych, która była aktualizowana, nie prowadzono natomiast ewidencji ukryć do doraźnego przygotowania. Ocena stanu przygotowań za 2020 r. została sporządzona nierzetelnie w zakresie danych dot. budownictwa ochronnego, z kolei w Ocenie stanu przygotowań za 2021 r. nie ujęto danych w tym zakresie. W Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu nie zamieszczono informacji o prowadzeniu w Urzędzie ewidencji budowli ochronnych oraz o sposobach i zasadach udostępniania danych w niej zawartych.

IV. Uwagi i wnioski

Ze względu na zmianę uwarunkowań organizacyjno-prawnych, polegającą na utracie z dnia 23 kwietnia 2022 r. mocy obowiązującej regulacji prawnych dotyczących obrony cywilnej, NIK odstępuje od formułowania uwag i wniosków pokontrolnych.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK, kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Dyrektora Delegatury NIK w Katowicach. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Katowice, dnia 29 września 2023 r.

Kontroler
Marcin Wesoly
Doradca ekonomiczny

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Katowicach

.....

⁶⁸ Dz. U. z 2002 r. Nr 96, poz. 850., dalej: rozporządzenie w sprawie zakresu działania Szefa OCK.